

«روزنامه دریایی سر آمد» بررسی می کند؛

چشم انداز توسعه دریامحور در ایران و کشورهای منطقه

مقایسه تطبیقی سیاست‌های توسعه دریایی در ایران و کشورهای امارات، ترکیه و عمان

سید گرو راهبردی - حسین بوذری - سیاست‌های توسعه دریایی به‌عنوان یکی از ارکان اساسی در رشد اقتصادی و اجتماعی کشورهای ساحلی، نقش کلیدی در بهره‌برداری بهینه از منابع دریایی و بهبود کیفیت زندگی ساکنان این مناطق ایفا می‌کنند. با توجه به موقعیت جغرافیایی ایران و سایر کشورهای منطقه، این سیاست‌ها می‌توانند به‌عنوان ابزاری مؤثر در توسعه پایدار و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی عمل کنند.
به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سر آمد، نگارنده در این مقاله، به مقایسه تطبیقی سیاست‌های توسعه دریایی در ایران و کشورهای منطقه شامل ترکیه، امارات متحده عربی و عمان پرداخته است. هدف این مقاله، بررسی نقاط قوت و ضعف این سیاست‌ها و ارائه پیشنهاداتی برای بهبود وضعیت توسعه دریایی در ایران است.

سیاست‌های توسعه دریایی در ایران

ایران با داشتن سواحل طولانی به طول حدود ۵۸۰۰کیلومتر در دریای خزر و خلیج فارس، ظرفیت‌های بالایی برای توسعه دریایی دارد. سیاست‌های توسعه دریایی ایران شامل موارد زیر است:

توسعه بنادر: ایران به دنبال بهبود زیرساخت‌های بندری و افزایش ظرفیت بنادر خود است. به عنوان مثال، بندر شهید رجایی به‌عنوان بزرگ‌ترین بندر تجاری کشور، ظرفیت جابه‌جایی ۶ میلیون TEU واحد (معادل ۲۰قوت کانتینر) را دارد. در سال ۱۴۰۱، این بندر حدود ۲.۲ میلیون TEU کانتینر را جابه‌جا کرده است. صنعت شیلات: با توجه به منابع غنی دریایی، ایران سیاست‌هایی برای توسعه صنعت شیلات و آبی‌پروری اتخاذ کرده است. طبق آمار سازمان شیلات ایران، تولید آبی‌زان در سال ۱۴۰۲ به حدود ۱.۳ میلیون تن رسید که از این میزان، ۳۵۰هزار تن مربوط به آبی‌پروری و ۹۵۰هزار تن مربوط به صید آزاد است. حفاظت از محیط‌زیست: بهبود کیفیت محیط‌زیست دریایی و حفاظت از منابع طبیعی از دیگر اهداف سیاست‌های دریایی ایران است. ایران با پیوستن به کنوانسیون‌های بین‌المللی مانند کنوانسیون رامسر و کنوانسیون تنوع زیستی، تلاش کرده تا به حفظ اکوسیستم‌های دریایی بپردازد. برنامه‌های توسعه‌ای: در راستای توسعه دریایی، ایران برنامه‌هایی نظیر «برنامه جامع توسعه دریایی» را تدوین کرده که شامل اهدافی چون افزایش صادرات محصولات دریایی، بهبود زیرساخت‌های بندری و توسعه گردشگری دریایی است. بر اساس این برنامه، هدف‌گذاری شده که تا سال ۱۴۰۵، صادرات محصولات دریایی به ۲میلیارد دلار برسد.

سیاست‌های توسعه دریایی در کشورهای منطقه

ترکیه: ترکیه با توجه به موقعیت جغرافیایی خود، سیاست‌های توسعه دریایی را به‌عنوان یک اولویت ملی در نظر گرفته است. این سیاست‌ها عبارت‌اند از:

توسعه بنادر: ترکیه به سرمایه‌گذاری در بنادر و بهبود زیرساخت‌های حمل‌ونقل دریایی پرداخته است. بندر مرسین به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بنادر ترکیه، در سال ۲۰۲۲ حدود ۲.۵ میلیون TEU کانتینر را جابه‌جا کرده است.
توریزم دریایی: توسعه گردشگری دریایی و جذب گردشگران به سواحل ترکیه از دیگر اهداف این کشور است. بر اساس آمار، در سال ۲۰۲۲، حدود ۵.۵میلیون گردشگر به سواحل ترکیه سفر کردند. حفاظت از محیط‌زیست: ترکیه در سال ۲۰۲۲، حدود ۲۰درصد از سواحل خود را به‌عنوان مناطق حفاظت‌شده اعلام کرده و برنامه‌هایی برای کاهش آلودگی دریایی در نظر گرفته است.امارات متحده عربی: این کشور به‌عنوان یکی از پیشروان در توسعه دریایی در خاورمیانه شناخته می‌شود. سیاست‌های کلیدی امارات شامل: توسعه بنادر و مناطق آزاد؛ بنادر دویی و ابوظبی به‌عنوان مراکز تجاری مهم در سطح جهانی شناخته می‌شوند. بندر جبل علی در دویی، بزرگ‌ترین بندر کانتینری در خاورمیانه است که در سال ۲۰۲۲، حدود ۱۵ میلیون TEU کانتینر را جابه‌جا کرده است. توسعه پایدار: امارات به دنبال توسعه پایدار و حفاظت از محیط‌زیست دریایی است. این کشور در سال ۲۰۲۲، ۲۵درصد از مساحت دریایی خود را به‌عنوان مناطق حفاظت‌شده اعلام کرد.
توریزم دریایی: با توجه به جاذبه‌های گردشگری، امارات در سال ۲۰۲۲، حدود ۲میلیون گردشگر دریایی را جذب کرده است. عمان: کشور سلطان نشین عمان نیز به توسعه دریایی توجه ویژه‌ای دارد. سیاست‌های این کشور شامل موارد زیر است:

توسعه بندرها و کشتیرانی: عمان به سرمایه‌گذاری در بنادر و کشتیرانی پرداخته است. بندر صلاله یکی از مهم‌ترین بنادر عمان است که در سال ۲۰۲۲، حدود ۳.۵میلیون TEU کانتینر را جابه‌جا کرده است. حفاظت از منابع دریایی: عمان در سال ۲۰۲۲، حدود ۳۰۰هزار تن ماهی را از طریق شیلات و آبی‌پروری تولید کرده است و تلاش می‌کند تا از منابع دریایی خود به شیوه‌ای پایدار بهره‌برداری کند.

مقایسه و تحلیل

نقاط قوت

ایران، منابع غنی دریایی و موقعیت جغرافیایی مناسب. همچنین، ایران دارای جمعیت جوان و تحصیل کرده‌ای است که می‌تواند به توسعه

رئیس انجمن بادبانی:

انجمن بادبانی ایران برای کاهش اثرات زیست محیطی آستین بالا زد

رئیس انجمن بادبانی ایران از تشکیل کمیته پایداری این انجمن با هدف کاهش اثرات زیست‌محیطی ورزش بادبانی و همسویی با سیاست‌های فدراسیون جهانی (World Sailing) خبر داد.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، علی اصغر محمودی با بیان اینکه ورزش بادبانی ارتباط مستقیمی با دریاها و محیط زیست دریایی دارد، به ایرنا اظهار کرد: ما به عنوان متولی این رشته در کشور وظیفه داریم در راستای حفاظت از منابع دریایی و اجرای استانداردهای زیست‌محیطی گام برداریم؛ در همین راستا نیز کمیته پایداری انجمن

بادبانی ایران تشکیل شده است تا برنامه‌های مدون و اجرایی در این زمینه طراحی و اجرا شود.

وی با اشاره به اینکه این اقدام با الهام از دستورکار فدراسیون جهانی بادبانی انجام شده و چهار محور اساسی را دنبال می‌کند، افزود: کاهش ردپای زیست‌محیطی، ترویج توسعه پایدار، آموزش و آگاهی‌بخشی و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در این ورزش از اهداف آن است.

رئیس انجمن بادبانی ایران ادامه داد: مهم‌ترین برنامه‌های این کمیته شامل کاهش ردپای زیست‌محیطی همچون حذف پلاستیک‌های یک‌بار مصرف در مسابقات و رودادهای بادبانی، اجرای برنامه‌های پاکسازی سواحل، استفاده از قایق‌های ساخته‌شده از مواد بازیافتی، توسعه پایدار و عدالت اجتماعی از طریق افزایش دسترسی کودکان و نوجوانان مناطق ساحلی به ورزش بادبانی، حمایت از حضور بانوان و افراد دارای معلولیت در این رشته، همکاری با سازمان‌های محیط‌زیستی داخلی و بین‌المللی، آموزش و آگاهی‌بخشی توسط برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه مربیان و ورزشکاران درباره تأثیر تغییرات اقلیمی بر دریاها، راه‌اندازی کمپین‌های اطلاع‌رسانی در حوزه حفاظت از اکوسیستم‌های دریایی و رعایت استانداردهای زیست‌محیطی در مسابقات بادبانی است.

وی با تأکید بر تعهد این نهاد به اجرای سیاست‌های زیست‌محیطی خاطر نشان کرد: «هدف ما این است که ورزش بادبانی در ایران نه تنها در بعد قهرمانی رشد کند، بلکه به الگویی موفق برای توسعه پایدار در ورزش کشور تبدیل شود.

خبر

مدیر کل اداره میراث فرهنگی و گردشگری استان مازندران:

اواخر بهمن ماه؛ ورود اولین کشتی تفریحی دریای خزر به بندر فریدونکنار

مدیر کل اداره میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان مازندران از ورود اولین کشتی تفریحی دریای خزر با ظرفیت ۵۰۰ نفر به بندر فریدونکنار تا اواخر بهمن ماه امسال خبر داد و گفت: این کشتی توسط سرمایه گذار بخش خصوصی از کشور روسیه خریداری شده است.

این صنعت کمک کند.

ترکیه: سرمایه‌گذاری‌های کلان در زیرساخت‌ها و توسعه گردشگری دریایی.

امارات: توسعه مناطق آزاد و جذب سرمایه‌گذاری خارجی، به‌ویژه در بخش‌های فناوری و نوآوری.

عمان: سیاست‌های حفاظتی مؤثر و توجه به توسعه پایدار.

نقاط ضعف

ایران: کمبود سرمایه‌گذاری و زیرساخت‌های ناکافی، به‌خصوص در بخش‌های بندری و حمل‌ونقل دریایی. همچنین، محدودیت‌های بین‌المللی و تحریم‌ها می‌تواند مانع از جذب سرمایه‌گذاری خارجی شود.

ترکیه: چالش‌های زیست‌محیطی ناشی از توسعه و افزایش آلودگی دریایی.

امارات: وابستگی به منابع نفتی و نیاز به تنوع اقتصادی.

عمان: محدودیت‌های اقتصادی و کمبود منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بزرگ.

داده‌ها و آمار

ایران: ظرفیت بندر شهید رجایی: ۶میلیون TEU تولید آبی‌زان: ۱.۳ میلیون تن (سال ۱۴۰۲) هدف صادرات محصولات دریایی: ۲میلیارد دلار تا سال ۱۴۰۵

ترکیه: جابه‌جایی کانتینر در بندر مرسین: ۲.۵ میلیون TEU سال ۲۰۲۲ تعداد گردشگران دریایی: ۵.۵میلیون (سال ۲۰۲۲)

امارات: جابه‌جایی کانتینر در بندر جبل علی: ۱۵میلیون TEU سال ۲۰۲۲ تعداد گردشگران دریایی: ۲میلیون (سال ۲۰۲۲)

عمان: جابه‌جایی کانتینر در بندر صلاله: ۳.۵میلیون TEU (سال ۲۰۲۲) تولید ماهی: ۳۰۰هزار تن (سال ۲۰۲۲)

پیشنهاده‌ها

برای بهبود سیاست‌های توسعه دریایی در ایران، پیشنهادات زیر ارائه می‌شود:

افزایش سرمایه‌گذاری: جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی برای بهبود زیرساخت‌ها و ارتقای فناوری‌های دریایی، ایجاد مشوق‌های مالی و تسهیل فرآیندهای اداری می‌تواند به جذب سرمایه‌گذاران کمک کند. توسعه پایدار: توجه به حفاظت از محیط‌زیست در سیاست‌های توسعه دریایی، استفاده از فناوری‌های نوین برای کاهش آلودگی و حفظ منابع دریایی ضروری است. همکاری‌های بین‌المللی: ایجاد همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی برای بهبود وضعیت دریایی، ایران می‌تواند با کشورهای همسایه در زمینه‌های تحقیقاتی و تبادل تجربیات همکاری کند. آموزش و پژوهش: تقویت برنامه‌های آموزشی در زمینه علوم دریایی و شیلات و تشویق پژوهشگران به انجام تحقیقات کاربردی در این حوزه. اقتصاد دریایی به عنوان یکی از ارکان اساسی توسعه اقتصادی کشورهای ساحلی، به‌ویژه در مناطق خاورمیانه و شمال آفریقا، نقش بسزایی در رشد و توسعه این کشورها دارد. ایران با سواحل طولانی در دریای خزر و خلیج فارس و کشورهای عمان، ترکیه و امارات متحده عربی به‌عنوان کشورهای همسایه، هر کدام دارای ویژگی‌ها و پتانسیل‌های خاص خود در زمینه اقتصاد دریایی هستند. در این مقاله به مقایسه اقتصاد دریایی ایران با کشورهای عمان، ترکیه و امارات متحده عربی خواهیم پرداخت و داده‌ها و آمارهای مربوط به سال ۲۰۲۴ را بررسی خواهیم کرد.

امارات	ترکیه	عمان	ایران	شاخص
۵۰۰	۱۲۰۰	۸۵	۴۵۰	GDP (میلیارد دلار)
۳۰۰هزار	۱،۲ میلیون	۴۰۰هزار	۱،۵ میلیون	تولید آبی‌زان (تن)
۱۶ میلیون TEU	۳ میلیون TEU	-	۷ میلیون TEU	ظرفیت بندر شهید رجایی
۸۰۰میلیون	۱،۸ میلیارد دلار	۳۰۰میلیون	۱،۵ میلیارد دلار	صادرات محصولات دریایی

نتیجه‌گیری

اقتصاد دریایی ایران با توجه به پتانسیل‌های موجود، به‌ویژه در زمینه تولید آبی‌زان و ظرفیت بنادر، می‌تواند با توسعه زیرساخت‌ها و جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی به یکی از پیشروان در این حوزه تبدیل شود. در مقایسه با کشورهای عمان، ترکیه و امارات، ایران هنوز در زمینه‌های مختلفی از جمله صادرات و توسعه زیر ساخت‌ها نیاز به بهبود دارد. با توجه به داده‌ها و آمار ارائه‌شده، این مقاله می‌تواند به عنوان یک منبع مفید برای سیاست‌گذاران و محققان در زمینه اقتصاد دریایی مورد استفاده قرار گیرد و به ارتقای سطح آگاهی و برنامه‌ریزی در این زمینه کمک کند.

فرمانده نیروی دریایی ارتش:

ایران و پاکستان سطح عملیاتی در حوزه دریا را تقویت می‌کنند

امیر دریادار ایرانی ضمن امیدواری نسبت به گسترش تعاملات میان نیروی دریایی جمهوری اسلامی ایران و پاکستان، گفت:

ایران و پاکستان سطح عملیاتی در حوزه دریا را تقویت می‌کنند.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، امیر دریادار شهرام ایرانی که برای حضور در رزمایش بین‌المللی «امان-۲۵» به بندر کراچی پاکستان سفر کرده است، با تأکید بر اهمیت روابط نزدیک با پاکستان، گفت: هدف از حضور در رزمایش «امان-۲۵»، تلاش دو کشور برای ارتقای سطح عملیاتی در حوزه دریا و برگزاری رزمایش‌های دوجانبه در آینده بوده و حضور ایران در بالاترین سطح در این رویداد بین‌المللی بیانگر اهمیت روابط نزدیک با پاکستان است.

امیر دریادار ایرانی با اشاره به حضور یگان شناور و تیم عملیاتی ویژه نیروی دریایی ارتش در رزمایش دریایی امان در کراچی، افزود: امیدواریم که تعاملات نیروی دریایی ارتش ایران و پاکستان، بستر مناسب را برای برگزاری رزمایش‌های دوجانبه در آینده مهیا می‌کند.

فرمانده نیروی دریایی ارتش با قدردانی از تلاش‌های سفارت و دفتر وابستگی نظامی ایران در پاکستان برای پیگیری زمینه‌های گسترش تعاملات میان این دو نیروی دریایی، اظهار کرد: دعوت از دوستان پاکستانی برای حضور در رزمایش‌های آبی در جمهوری اسلامی ایران نیز در دستور کار ما قرار می‌گیرد.

امیر دریادار شهرام ایرانی فرمانده نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی ایران به دعوت رسمی فرمانده نیروی دریایی پاکستان برای حضور در رزمایش امان-۲۵ و کنفرانس بین‌المللی گفت‌وگوهای «امان» باامداد

شبهه وارد شهر بندری «کراچی» در جنوب این کشور شد.

فرمانده نداجا و اعضای هیات عالی‌رتبه نظامی همراه، قرار است در رزمایش بین‌المللی دریایی امان حضور یابند. تیم عملیاتی و شناوری نیروی دریایی ارتش ایران نیز برای مشارکت در این رزمایش به شهر کراچی سفر کرده است.

دیدار با فرمانده نیروی دریایی پاکستان، حضور در کنفرانس بین‌المللی گفت‌وگوهای «امان» و بازدید از بخش عملیاتی رزمایش چندملیتی از دیگر برنامه‌های سفر فرمانده نداجا به کراچی خواهد بود.

یکشنبه ۲۱ بهمن ۱۴۰۳ - سال هشتم - شماره ۲۱۳۶

دریای پایه

بنادر

شتاب توسعه در منطقه آزاد کیش با افتتاح پروژه‌های گردشگری و اقتصادی

همزمان با ایام مبارک دهه فجر چهل و ششمین سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران افتتاح و کلنگ‌زنی پروژه‌های سرمایه‌گذاری در منطقه آزاد کیش با ارزش بیش از ۷۰هزار میلیارد ریال با حضور «رضا مسرور» و معاونین و مدیران دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور و مدیرعامل و مسئولان لشکری و کشوری قشم، برگزار شد.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، با حضور رضا مسروردر آیین افتتاح پروژه‌های عمرانی و سرمایه‌گذاری منطقه آزاد کیش، چندین پروژه مهم شامل ساماندهی و بهسازی معابر شهری، توسعه اسکله‌های تفریحی، ساخت واحدهای مسکونی مشارکتی و طرح‌های مرتبط با گردشگری و زیرساخت‌های شهری به بهره‌برداری رسید.

پروژه بهسازی و ساماندهی معابر شهری جزیره کیش با هدف بهبود کیفیت رفت‌وآمد و افزایش ایمنی در مسیرهای پررفت‌وآمد جزیره و با ارزش ۱۲۰۰ میلیارد ریال، افتتاح و به بهره‌برداری رسید.

علاوه بر پروژه افتتاح‌شده، پروژه‌های کلنگ‌زنی و آغاز عملیات اجرایی پروژه‌های مسکونی با مشارکت بخش خصوصی و در راستای تأمین مسکن برای ساکنان و سرمایه‌گذاران جزیره کیش در مساحت ۸۲۰۰۰ مترمربع و با اعتبار ۶۰۰۰۰ میلیارد ریال افتتاح شد.

پروژه‌های ساماندهی و بهسازی منطقه سفین قدیم با اعتبار ۸۰۰۰میلیارد ریالی و بهسازی و ساماندهی اساسی اسکله بزرگ تفریحی کیش شامل توسعه و تجهیز اسکله تفریحی، اجرای کف‌سازی جدید، بهبود فضای گردشگری و ایجاد تأسیسات رفاهی با ارزش سرمایه‌گذاری ۲۰۰۰ میلیارد ریال از دیگر پروژه‌هایی بود که توسط دبیر شورای عالی مناطق آزاد عملیات اجرایی آن آغاز شد.

گفتنی است مجموع ارزش سرمایه‌گذاری این پروژه‌ها بالغ بر ۷۰هزار میلیارد ریال بوده که نقش مهمی در توسعه اقتصادی و گردشگری منطقه آزاد کیش ایفا خواهد کرد.

خطوط لوله انتقال سوخت قاجاق در سواحل جزیره قشم منهدم شد

دادستان قشم از شناسایی و انهدام خط لوله انتقال سوخت قاجاق در سواحل این جزیره خبر داد.

به گزارش اقتصادسراسر آمد، امید مهدوی مجد در این خصوص اظهار کرد: با هماهنگی مقام قضائی و در راستای طرح پاکسازی سواحل، مأموران دریابانی و پاسگاه انتظامی روستای شیب دراز ضمن شناسایی خطوط لوله انتقال سوخت قاجاق در نوار ساحلی این روستا، نسبت به انهدام آن اقدام کردند.

وی در ادامه افزود: این خطوط لوله انتقال سوخت به طول ۵۰۰ متر توسط قاجاقچیان از زیر گل و لای به اعماق دریا کشیده شده بود و از این طریق، سوخت قاجاق به شناورهای تندرو انتقال می‌یافت.

مهدوی مجد تصریح کرد: خوشبختانه مأموران با هوشیاری موفق شدند این خطوط لوله را از مناطق مورد نظر بیرون کشیده و مسیر انتقال سوخت را قطع کنند.

وی خاطر نشان کرد: بنا بر گزارش ضابطین، تحقیقات به منظور شناسایی و دستگیری عوامل ایجاد این خطوط لوله سوخت قاجاق ادامه دارد که نتایج آن متعاقباً اعلام خواهد شد.

دادستان عمومی و انقلاب قشم همچنین با تأکید بر عزم راسخ دستگاه قضائی در برخورد با قاجاق سوخت و فرآورده‌های نفتی ابراز داشت: پدیده شوم قاجاق، علاوه بر ضربه زدن به اقتصاد و تولید ملی، زمینه ساز جرایم متعدد دیگری در سطح جزیره قشم شده است و بر همین اساس در راستای عمل به وظایف قانونی، با تمام توان و بدون اغماض با قاجاقچیان برخورد خواهیم کرد.